

V Mobise to vri

– str. 3

Protest v Ostrave

– str. 5

Konferencia BOZP v apríli

– str. 6

Očami predsedníčky OZ KOVO:

Skorší dôchodok pre „rizikárov“ je legitímnou požiadavkou

Odborový zväz KOVO už niekoľko rokov upozorňuje na fakt, že práca v rizikových profesiách nie je žiadnym spôsobom zohľadňovaná pri určovaní dôchodkového veku.

Keď sa rozprávame o dôchodkoch, často hovoríme o číslach, percentách a udržateľnosti systému. Oveľa menej ale hovoríme o ľuďoch, ktorí za týmito číslami stoja. O ľuďoch, ktorí desiatročia pracujú v hluku, prachu, chemickom prostredí, v extrémnych teplotách, pod vysokým tlakom a fyzickou záťažou. O zamestnancoch, zaradených do 3. a 4. kategórie rizika. Ak má byť náš dôchodkový systém spravodlivý, musí začať tieto rozdiely v pracovných podmienkach reálne zohľadňovať.

Dnes platí rovnaký vek pre odchod do starobného dôchodku pre všetkých bez ohľadu na to, či niekto celý život sedel v kancelárii, alebo pracoval pri vysokých peciach, s toxickými látkami či s nadmerným hlukom a vibráciami. Tento stav nepovažujeme za spravodlivý. **Dlhodobé vystavenie rizikovým faktorom preukázateľne skracuje obdobie zdravého života, zvyšuje výskyt chronických ochorení pohybového aparátu, respiračných ochorení či iných vážnych zdravotných komplikácií.** Mnohí zamestnanci v rizikových profesiách sa riadneho dôchodku ani nedožijú, alebo ho čerajú len veľmi krátko. **Systém dnes reaguje až na poškodenie zdravia – prostredníctvom PN či invalidného dôchodku – namiesto toho, aby uznal dlhodobé riziko a pôsobil preventívne.**

Skorší odchod do dôchodku pre zamestnancov v 3. a 4. kategórii rizika preto nie je benefitom navyše. Je to zohľadnenie škodlivého prostredia a jeho negatívneho vplyvu na zdravie zamestnancov. Títo ľudia odvádzajú rovnaké poistné ako ostatní, vytvárajú vysokú pridanú hodnotu v priemysle a nesú vyššie zdravotné riziko. Preto tí, ktorí obetovali najviac zo svojho zdravia, nemôžu pracovať rovnako dlho ako tí, ktorých pracovné podmienky ich zdravie zásadne neohrozovali.

Pokračovanie na 2. strane.

CITÁT
MESIACA

„Úspech je súčet malých snáh, opakovaných deň čo deň.“

americký vydavateľ, spisovateľ a autor motivačnej literatúry Robert COLLIER

V Žiline protestné zhromaždenie zamestnancov KIE a jej subdodávateľov

Viac ako 300 zamestnancov žilinskej automobilky Kia Slovakia a niektorých jej subdodávateľských spoločností sa stretlo v sobotu, 21. februára 2026, na protestnom zhromaždení v Žiline. Cieľom bolo upozorniť nielen na problematické kolektívne vyjednávanie v tejto automotive spoločnosti, ale aj v ostatných spolupracujúcich podnikoch, ktorých mzdové a pracovné podmienky nadväzujú na žilinskú automobilku.

Protestné zhromaždenie, ktoré v sobotňajších popoludňajších hodinách zorganizovali odborári zo Základnej organizácie (ZO) OZ KOVO Kia Žilina na čele s predsedom Martinom ČECHOM, sprevádzalo na žilinskom námestí chladné počasie a jemné sneženie, ale aj energická hudba a spoločné očakávanie zhromaždených.

Podujatím sprevádzal líder žilinských kovákov, Martin ČECH a na pódiu sa prítomným prihovarili viacerí hostia - počnúc predsedníčkou OZ KOVO, Monikou BENEDEKOVOU, cez predsedu ECHOZU (Energeticko-chemického odborového zväzu) Andreja BUCHA, podpredsedníčky SOZ ZaSS (Slov. odborový zväz zdravotníctva a sociálnych služieb), Teréziu LUPTÁKOVU, až po predsedov kováckych odborových organizácií v blízkych automotive spoločnostiach: Dušana BABINSKÉHO (Gloviss Slovakia), Tomáša SCHROLLA (Mobis Slovakia), Danku OBERTOVOU (Donghee Slovakia v Strečne) a Vlastimila STRÁLKU (TI – HANIL Slovakia v Krásne nad Kysoucou).

Okrem kolektívneho vyjednávanía, ktoré má v každej z menovaných spoločností rôzny a eskalujúci priebeh, sa hovoriaci dotkli aj ďalších problémov z ich praxe, kedy je navýšenie miezd zo strany manažmentu komentovaný ako problematický, či už vďaka výkyvom a neistote na glo-

● Na proteste v Žiline hovorí predsedníčka OZ KOVO, M. Benedeková, vpravo organizátor M. Čech zo ZO OZ KOVO KIA Žilina.

bálnom trhu, mzdovým nárokom pri rovnosti v odmeňovaní, vysokému zdaňovaniu, drahým vstupom, a prítomní neobišli ani zamestnávajúce cudzincov z tretích krajín – najčastejšie cez outsourcing (využívanie externistov na zabezpečenie požadovaných činností, ktoré predtým vykonávali vo firme interne - obzvlášť vypuklý problém v spoločnosti Donghee Slovakia) – čo tiež zužuje priestor pri vyjednávaní tarifných miezd zamestnancov.

Pokračovanie na 2. strane.

SAMSUNG V GALANTE PREPUSTÍ STOVKY ĽUDÍ

Nadnárodná spoločnosť Samsung, orientujúca sa na Slovensku najmä na výrobu televízorov a veľkoplošných obrazoviek, zatvára svoj výrobný závod v Galante. O prácu tak priamo v závode príde okolo 760 zamestnancov, 200 agentúrnych pracovníkov – a situácia sa negatívne dotkne aj zhruba 800 ľudí u subdodávateľov.

Spoločnosť Samsung Electronics Slovakia oficiálne potvrdila, že prijala rozhodnutie o ukončení prevádzky svojho závodu na výrobu televízorov v Galante. Výroba sa ukončí v niekoľkých fázach do mája 2026. **Postupný odchod zamestnancov je naplánovaný od konca júna 2026.** Logistické centrum v obci Gáň neďaleko Galanty, ktoré zamestnáva ďalších cca 700 ľudí, bude fungovať aj naďalej.

V piatok, 27. februára, o tom informoval Jaroslav ŽILKA zo spoločnosti Samsung Electronics Slovakia. „Uvedený krok sa týka len výrobného závodu v Galante. Značka Samsung bude na Slovensku naďalej pokračovať vo svojich doterajších obchodných aktivitách. V tejto chvíli sa sústreďujeme najmä na poskytnutie primeranej kompenzácie a podpory pri hľadaní nového zamestnania pre dotknutých zamestnancov,“ priblížil

a dodal, že v rámci optimalizácie globálnej výrobné siete spoločnosti sa doterajšia výroba zo Slovenska prerozdelení do ďalších výrobných závodov spoločnosti v Európe a vo svete.

Rozhodnutie podľa ŽILKU nesúvisí s podnikateľským prostredím na Slovensku, ani s vládnymi opatreniami. „Počas 24 rokov fungovania závodu Slovensko vždy poskytovalo kvalitné zázemie pre rozvoj podnikania, čím prispelo k úspechu spoločnosti Samsung v Európe. Toto rozhodnutie odráža širšie štruktúrne zmeny na globálnom trhu výroby televízorov, jednou z príčin sú aj vysoké ceny energie na Slovensku,“ doplnil.

Zamestnanci dostali informáciu o plánovanom ukončení výroby v piatok, 27. februára.

Pokračovanie na 2. strane.

Očami predsedníčky OZ KOVO:

Skorší dôchodok pre „rizikárov“ je legitímnou požiadavkou

Pokračovanie z 1. strany.

Zároveň ide aj o ekonomicky racionálne riešenie. Bez systémovej úpravy sa problém presúva do iných častí sociálneho systému – do dlhodobých pracovných neschopností, invalidných dôchodkov či sociálnej pomoci. Skorší riadny dôchodok môže byť v konečnom dôsledku stabilnejší, predvídateľnejší a administratívne efektívnejší, než retazenie zdravotných dávok. Navyše, vytvára tlak na modernizáciu pracovísk a znižovanie rizikovosti práce, pretože ak bude systém previazaný aj s vyššími odvodmi za rizikové pracovné miesta, zamestnávateľ bude motivovaný investovať do bezpečnejších technológií.

Riešenie existuje a nemusí byť radikálne. Zavierť zákonný nárok na skorší starobný dôchodok, viazaný na počet odpracovaných zmien, hodín, či rokov v 3. a 4. kategórii rizika, bez penalizácie krátením dôchodku. OZ KOVO už pripravuje návrh, ako by tento systém mohol fungovať. Financovanie môže byť kombináciou solidarity v prvom pilieri a zvýšeného odvodu zamestnávateľa za rizikové pracovné miesta. Takýto model je využívaný aj v iných európskych krajinách, ktoré uznávajú tzv. náročnú profesie ako osobitnú kategóriu.

Zároveň by mal byť systém previazaný s prevenciou. Pravidelné hodnotenie pracovísk, dôsledná kontrola kategorizácie práce, zdravotné programy a možnosti rekvalifikácie pre starších zamestnancov musia byť jeho súčasťou. Cieľom nie je, aby ľudia odchádzali z práce chorí. Cieľom je, aby mali šancu odísť dôstojne a so zachovanou kvalitou života.

Ak spoločnosť potrebuje hutníkov, zväračov, pracovníkov v chemickom priemysle, v automobilkách či v ťažkej výrobe, musí byť pripravená priznať, že ich pracovný život je objektívne náročnejší a zdravotne rizikovejší. Spravodlivý dôchodkový systém nemôže byť postavený na predstieraní, že všetky profesie sú rovnaké.

Skorší dôchodok pre zamestnancov v 3. a 4. kategórii rizika je otázkou spravodlivosti, prevencie a rešpektu k tým, ktorí svojou prácou držia priemysel a ekonomiku v chode. Ak chceme hovoriť o dôstojnej práci, musíme hovoriť aj o dôstojnom odchode z nej.

JUDr. Monika BENEDEKOVÁ, Ph.D.
predsedníčka Rady OZ KOVO

Policajtom i hasičom poklesli mzdy

Odborový zväz polície v SR upozornil spolu s ďalšími zástupcami odborov z iných bezpečnostných či záchranných zložiek na zníženie reálnych plátov príslušníkov Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru (HaZZ) či Zboru väzenskej a justičnej stráže (ZVJS).

Pokračovanie na 3. strane.

V Žiline protestné zhromaždenie zamestnancov KIE a jej subdodávateľov

Pokračovanie z 1. strany.

V KII čakajú na sprostredkovateľa

Ako potvrdil Martin ČECH, predseda Základnej organizácie OZ KOVO KIA Žilina, cieľom podujatia bolo upozorniť verejnosť na skutočnosť, že sa kvalita sociálneho dialógu v ich spoločnosti nevyvíja dobrým smerom. „To, čo by garantovalo zamestnancom kvalitnejšie, respektíve lepšie pracovné podmienky, sa nám nedarí dosiahnuť tak, aby to bolo žiadúce. Nárast miezd nereflekтуje rast produktivity, takisto nevieme, akým spôsobom sa ideme vyrovnávať s transformáciou priemyslu,“ priblížil M. ČECH.

Pripomeňme, že zástupcovia odborov požadujú nárast základných miezd pre každého zamestnanca o 250 eur a z pohľadu spoločenskej zodpovednosti navrhujú predĺžiť odstupné z dôvodu nadbytočnosti na osem mesiacov.

Odborová organizácia pristúpila ku kompromisu v dĺžke platnosti kolektívnej zmluvy - na tri roky. Zamestnávateľ však predkladá návrhy na zvyšovanie miezd, ktoré nezodpovedajú očakávanej produktivite,“ uviedol predseda žilinských kovákov, Martin ČECH. Odborári so zamestnávateľom nenašli spoločnú reč ani v otázke navýšenia odstupného pri prepúšťaní z nadbytočnosti.

Čakanie na sprostredkovateľa

Kolektívne vyjednanie v žilinskej KII sa tak zasklo po piatich rokoch spoločných rokovanií. Následne vyhlásili zástupcovia zamestnancov spor v kolektívnom vyjednaní (28. januára 2026) a na jeho vyriešenie povolali sprostredkovateľa z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

SAMSUNG V GALANTE PREPUSTÍ STOVKY ĽUDÍ

Pokračovanie z 1. strany.

K situácii sa vyjadřila aj predsedníčka Rady OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, nakoľko v závode pôsobí aj kovácka základná organizácia. „Úprimne nás mrzí situácia v spoločnosti Samsung, ktorá sa premietla do zámeru vedenia spoločnosti zredukovať počet výrobných podnikov i pracovných miest v nich, vrátane výrobného závodu Samsung na výrobu televízorov v Galante. Bohužiaľ, tieto nadnárodné rozhodnutia z našej pozície ovplyvniť nevieme,“ uviedla a doplnila: „Čo však vieme ako zástupcovia zamestnancov riešiť - a budeme tak postupovať aj v tomto prípade - je, že sa budeme snažiť pre dotknutých ľudí vyjednať čo najlepšie podmienky ukončenia ich pracovných pomerov, a to nad rámec platnej legislatívy a Zákonníka práce. Zároveň chceme byť čo najviac súčinní s miestnym úradom práce pri hľadaní nových pracovných príležitostí pre prepustených zamestnancov a poskytovať im v rámci našich možností aj adresnú poradenskú pomoc.“

Nájdu uplatnenie v automobilkách?

V okrese Galanta je aktuálna miera nezamestnanosti na úrovni 2,5 %, pričom len v Trnavskom kraji je k dispozícii 19 tisíc voľných pracovných miest a okolo 11 tisíc z nich mohlo byť vhodných práve pre ľudí zo Samsungu. V Nitrianskom kraji úrady evidujú 15 tisíc voľných pozícií, pričom približne 8 tisíc z nich zodpovedá profilu zamestnancov galantského výrobcu televízorov.

Hovorca žilinskej automobilky, Tomáš POTOČEK, potvrdil, že aktuálne čakajú na pridelenie sprostredkovateľa, pričom deklaroval neustálu pripravenosť firmy viesť rokovania s cieľom dosiahnuť vyváženú dohodu, ktorá bude zohľadňovať potreby zamestnancov, ako aj udržateľný rozvoj spoločnosti a ktorá navrhuje navýšovanie miezd a stabilitu aj napriek nejistej situácii v automobilovom priemysle. Zároveň pripomenul, že priemerná mzda bola v roku 2025 u výrobných zamestnancov na úrovni 2540 eur.

Odborový predák M.ČECH mu však konkuje: „Pri interpretácii výšky priemernej mzdy je potrebné zohľadniť, že je to vrátane príplatkov za významné množstvo nadčasovej práce, rizikovo práce, ale aj trojmesačnú prevádzku. Po očistení od týchto kompenzácií tá mzda nie je nijako uchvacujúca. Taktiež rastie frustrácia zamestnancov v administratíve,“ uvádza a dodáva, že v súvislosti so zásadami rovnosti v odmeňovaní dlhodobu upozorňovali zamestnávateľa na potrebu zmeny tarifného systému, keďže podľa jedného z jeho návrhov by časť zamestnancov nedostala žiadne navýšenie základných miezd: „Nerozumieme tomu, prečo z dodržiavania legislatívy robí zamestnávateľ predmet vyjednávania. Žiadny odborár predsa nebude súhlasiť s tým, aby niekomu porástla základná mzda o napríklad 220 eur a niekomu o 0 eur,“ uviedol predseda odborov „Týka sa to najmä tých, ktorí tu pracujú najdlhšie a najviac spoločnosti odovzdali, teda približne tretinu zamestnancov. Spoločnosť pritom za posledných tri roky dosiahla zisk viac ako 1,25 miliardy eur a jednorazová odmena nie je adekvátne riešenie,“ uzatvára.

V závode aktuálne pracuje okolo 3700 zamestnancov.
M.ČECH, A.FÁKOVÁ

Do úvahy tak – podľa najnovších vyjadrení ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Erika TOMÁŠA - prichádzajú voľné pracovné pozície v automobilkách Stellantis v Trnave (cca 800 miest do konca roka), Jaguar Land Rover v Nitre (cca 380) či v spoločnosti na výrobu batérií - Gotion pri Šuranoch (zhruba 1 200 voľných pracovných pozícií).

Minister práce chce zároveň priamo v Samsungu vytvoriť detašované pracovisko príslušného úradu práce, kde budú jeho zamestnanci prepusteným ľuďom priamo ponúkať nové pracovné pozície.

Pripomeňme, že spoločnosť Samsung Electronics Slovakia otvorila v Galante výrobný závod v júli 2003. Neskôr pribudlo aj logisticko-distribučné centrum v obci Gáň. Na prelome rokov 2007 a 2008 otvorila juhokórejská spoločnosť aj výrobný závod v priemyselnom parku Voderady, ktorý však v roku 2018 zatvorila.

A.FÁKOVÁ

Z kováckej kuchyne

BUDE SLOVALCO DO ROKA OPÄŤ VYRÁBAŤ HLINÍK?

V piatok, 27. februára 2026, podpísala vláda SR na čele s premiérom Robertom FICOM so spoločnosťou Slovalco v Žiari nad Hronom memorandum, ktoré má posúdiť, či sú splniteľné technické, ekonomické a regulačné podmienky na obnovenie výroby hliníka z tejto spoločnosti, a to do roku 2027. Jeho produkcia bola zastavená v roku 2023 pre vysoké ceny elektriny.

Po podpise memoranda – dohody o porozumení – predseda vlády opäť skonštatoval, že žiarska hliníkareň je obeťou zle nastavených klimatických cieľov a klimatickej politiky Európskej únie. „My si zatvoríme pre vysoké ceny efektívnu ekologickú fabriku, ktorá vyrába kritický materiál, ktorý potrebujeme, a tento kritický materiál potom dovážame v miliónoch ton z iných regiónov sveta do Európy,“ povedal R. FICO s tým, že podniky v Číne či USA majú náklady na energiu výrazne nižšie ako európske fabriky a na túto situáciu je potrebné hľadať celoeurópske riešenie.

V rámci memoranda, ktoré podpísali Slovalco, nórsky vlastník hliníkarene a rezorty životného prostredia, hospodárstva a financií, vláda navrhuje niekoľko konkrétnych krokov, ktoré majú žiarskej fabrike pomôcť opätovne reštartovať výrobu primárneho hliníka. Slovensko chce napríklad požiadať Európsku komisiu, aby od súhlasila zmenu štátnej schémy určenej pre energeticky náročné podniky po vzore mechanizmu, ktorý platí napríklad v Nemecku.

„Navrhujeme, že budeme ako základ pre výpočet kompenzácie pri nepriamych nákladoch, spojených s emisnými povolenkami a s emisiami žiadať, aby tento výpočet išiel na 1,5 percenta hrubého produktu firmy. Navrhujeme, aby pokiaľ ide o príjmy z emisných povoleniek, sme mohli použiť viac ako 25 percent na kompenzáciu nepriamych nákladov,“ priblížil premiér s tým, že vláda navrhuje aj podpísanie desaťročnej zmluvy o dodávkach elektrickej energie žiarskej hliníkareni za komerčné ceny. Ako dodal, rokovania so Slovalcom majú pokračovať ďalej, to najbližšie už 2. marca v Bratislave.

Vládny kabinet chce preto požiadať Európsku komisiu o zmenu štátnej schémy pre energeticky náročné podniky, aby bolo možné rozšíriť existujúci rámec kompenzácií nepriamych nákladov na emisie. Zmena by sa mali týkať najmä spôsobu využívania príjmov z emisných povoleniek a parametrov kompenzačných mechanizmov.

Dokument zároveň uvádza, že posudzovaná bude aj dlhodobá zmluva na dodávku elektriny zo štátnych zdrojov za bežných trhových podmienok, čo má prispieť k zníženiu volatility (štatistická miera kolísania cien finančných aktív za určité obdobie) vstupných nákladov. Memorandum neobsahuje záväzok štátu poskytovať dotácie ani garancie výrobné ceny.

Výsledkom procesu má byť hodnotenie ekonomickej uskutočniteľnosti prevádzky, energetickej náročnosti a súladu s európskymi pravidlami štátnej pomoci. V prípade splnenia stanovených podmienok môže byť výroba obnovená najskôr v roku 2027.

Výroba hliníka ovplyvní mnohé sektory

Nórsky vlastník žiarskej hliníkarene vníma podpis memoranda so slovenskou vládou ako začiatok procesu, smerujúceho k potenciálnemu reštartu zastavenej výroby. „Hliník je kritický materiál, ktorý nachádzame v sektorech, ktoré sú na ňom závislé, ako je infraštruktúra, energetické systémy, automobilový priemysel, doprava, stavebníctvo a obrana. Európa potrebuje udržať výrobu tejto suroviny v rámci svojich hraníc, ak chceme odolnú, konkurencieschopnú a udržateľnú hodnotovú reťazec. Keď sme v roku 2023 boli nútení zastaviť výrobu primárneho hliníka v Slovalcu, bolo to pre neschopnosť zabezpečiť elektrickú energiu za konkurencieschopnú cenu. Vytvorenie komerčne životaschopných podmienok pre reštart je mimoriadnou výzvou,“ uviedla výkonná riaditeľka Norsk Hydro ASA, Hanne SIMONSEN.

Minister životného prostredia Tomáš TARABA pripomenul, že príjmy Environmentálneho fondu nie sú príjmami z rozpočtu SR, ale do fondu prispievajú sumou približne 300 miliónov eur samotné podniky kúpou emisných povoleniek. Vybierané financie majú byť podľa ministra z fondu využívané aj na podporu ťažké-

ho priemyslu, pričom napríklad v Nemecku je podľa jeho slov na tento účel využívaných 35 % príjmov fondu. „Slovensko je rovnako ťažko industrializovaný štát ako Nemecko. Ak nebudeme mať rovnakú schému, tak podniky ako tento nemajú dôvod sa otvárať na Slovensku, ale budú sa otvárať v Nemecku,“ povedal minister.

Záujem vlády o reštart výroby primárneho hliníka v Žiari nad Hronom víta aj samotné Slovalco, ktoré by v prípade dohody na konkrétnych opatreniach chcelo začať s opätovným spúšťaním pecí už na jeseň. „Slovalco je technicky pripravené reštartovať výrobu. Máme 226 pecí, tie pece viete spúšťať jednu denne a máte víkendy, takže potrebujete takmer rok na to, aby ste to celé naštartovali,“ poznamenal generálny riaditeľ hliníkarene Milan VESELÝ s tým, že by tak nadviazali na predchádzajúcu, 70-ročnú výrobnú tradíciu.

● Z podpisu memoranda medzi vládou SR a zástupcami Slovalca.

Príležitosť pre priemysel i ľudí

Kroky, ktoré by mohli smerovať k opätovnému spusteniu výroby primárneho hliníka v spoločnosti Slovalco v Žiari nad Hronom, vítajú zamestnávateľské združenia i zástupcovia odborov.

Asociácia priemyselných zväzov a dopravy (APZD) považuje podpis memoranda za dôležitý signál, že Slovensko chce zachovať a rozvíjať svoje strategické priemyselné kapacity. Podľa nich EÚ ročne spotrebuje približne 6 až 7 miliónov ton hliníka, pričom jeho čistý dovoz v roku 2024 predstavoval približne 5 miliónov ton.

Rovnako sa vyjadrolo aj vedenie Odborového zväzu KOVO, ktorého organizačná jednotka - Základná organizácia OZ KOVO Slovalco - pôsobí v závode pod vedením Andreja JANČOKA.

Ako sa píše v stanovisku predsedníctva Rady OZ KOVO: „Uvedená dohoda predstavuje dôležitý strategický impulz, smerujúci k obnove významného priemyselného podniku s vysokou pridanou hodnotou a k posilneniu konkurencieschopnosti slovenského hospodárstva v rámci jednotného trhu Európskej únie. Predsedníctvo OZ KOVO oceňuje nielen kľúčový zámer - vytvoriť stabilné, predvídateľné a medzinárodné konkurencieschopné rámcové podmienky, ktoré umožnia ekonomicky udržateľný reštart výroby – ale aj skutočnosť, že v regióne Žiar nad Hronom dôjde k opätovnému posilneniu zamestnanosti obnovením zaniknutých kvalitných pracovných miest.“ (Celé znenie vyhlásenia predsedníctva Rady OZ KOVO nájdete tu: <https://www.ozkovo.sk/clanky/stanovisko-predsednictva-oz-kovo-k-memorandu-v-slovalcu/>)

Hliníkareň v Žiari nad Hronom pôvodne prevádzkovala vyše 220 elektrolýznych pecí. Výrobu primárneho hliníka utlmili v lete 2022, posledné pece odstavili začiatkom roka 2023. Slovalco rozhodnutie v tom čase vysvetľovalo vysokými cenami energií a nedostatčnou kompenzáciou zo strany štátu pre energeticky náročný priemysel. Firma mala pôvodne okolo 500 zamestnancov, aktuálne v nej pracuje približne 180 ľudí, pričom v hliníkareni naďalej funguje recyklačné centrum na spracovanie procesného šrotu.

A.FÁKOVÁ, TASR

V MOBISE TO VRIE

Podobný scenár, ako v žilinskej KII, sa začína uplatňovať aj u jedného z jej najväčších dodávateľov, exkluzívnym výrobcovi modulov a autosúčiastok, v spoločnosti Mobis Slovakia so sídlom v Gbelanoch (pri Žiline).

Aj tu požadovávajú zástupcovia zamestnancov zo Základnej organizácie OZ KOVO Mobis Žilina navýšenie tarifných miezd všetkých zamestnancov o 250 eur. Ako skonštatovali, ide „o primeranú reakciu na rast životných nákladov, zvýšené pracovné zaťaženie“, ale aj na približne 20-percentný medziročný nárast čistého zisku spoločnosti.

Spor a povolanie sprostredkovateľa

Návrh kolektívnej zmluvy predložili zástupcovia odborov zamestnávateľovi ešte koncom októbra minulého roka. Po dvoch kolách kolektívnych vyjednávání však aj v tejto firme spejú sociálni partneri do patovej situácie a v pondelok, 23. februára, vyhlásili spor v kolektívnom vyjednávaní.

Ako potvrdil predseda Základnej organizácie OZ KOVO Mobis Žilina, Tomáš SCHRÖLL: „Dôvodom je nedosiahnutie dohody v kľúčových bodoch kolektívneho vyjednávania, ktoré sa týkajú najmä mzdových podmienok, sociálnych benefitov a pracovných podmienok zamestnancov.“ Doplnil tiež, že prioritou pre odborovú organizáciu je uzatvorenie kolektívnej zmluvy, ktorá zabezpečí stabilitu, istotu a férové ohodnotenie práce zamestnancov.

Na riešenie vyhláseného sporu v kolektívnom vyjednávaní tak bude povolaný sprostredkovateľ z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Odborový líder Tomáš SCHRÖLL to komentuje: „Vyhlásenie sporu vnímame ako zákonný krok, ktorý má vytvoriť priestor na ďalšie rokovania,“ dodal a ako ďalej deklaroval, zástupcovia zamestnancov sú zároveň pripravení pokračovať v rokovaniach a využiť všetky zákonné možnosti, ktoré im legislatíva umožňuje.

Situáciu v Mobise budeme aj naďalej sledovať.

T.SCHRÖLL, upr. redakciou

Policajtom i hasičom poklesli mzdy

Pokračovanie z 2. strany.

Môže za to najmä zvýšené odvodové zaťaženie, platné od začiatku tohto roku. Podľa predsedu policajných odborov, Petra JAKUBÍKA, klesli na ministerstve vnútra v januári čisté mzdy policajtov či hasičov o desiatky až stovky eur.

Policajní odborári tiež doplnili, že podľa zástupcov Zboru ženskej a justičnej stráže im klesli platy v zbere o 16 až 30 eur mesačne.

Odborári zároveň upozornili, že medzi zvýšením minimálnej mzdy a výškou základných platových taríf vo verejnej správe je zásadný nepomer. Pripomenuli, že od roku 2026 je minimálna mzda 915 eur. „V prípade Hasičského a záchranného zboru sa nástupná tarifná mzda v najnižšej triede pri praxi do dvoch rokov pohybuje na úrovni 837,50 eur, respektíve 886,50 eur, čo znamená, že časť príslušníkov HaZZ začína pod úrovňou zákonom garantovanej minimálnej mzdy,“ uviedli s tým, že k najnižšej tarife (1000,50 eur) sa blíži minimálna mzda aj v polícii.

Zároveň skonštatovali, že v rámci kolektívneho vyjednávania nedošlo k dohode s ministerstvom vnútra na mechanizme, ktorý by zmiernil dosahy konsolidáčných opatrení. Očakávaná valorizácia miezd sa podľa nich nepremietla do praxe. „Odborové zväzy deklarujú záujem pokračovať v sociálnom dialógu, avšak ak nedôjde k spravodlivému riešeniu a zrozumiteľným odpoveďiam zo strany vlády a rezortu, sú pripravené využiť všetky zákonné prostriedky na ochranu práv príslušníkov Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Horskéj záchrannéj služby a zamestnancov rezortu vnútra, vrátane protestných foriem,“ zdôraznili. r.

Z odborárskej kuchyne

V MAGNE PT ÚSPEŠNE VYJEDNÁVALI

V spoločnosti Magna PT v Košiciach, ktorá sa zaoberá výrobou dvojspojkových prevodoviek, spojok a inventerov (súčiastka pre elektromobily) pre popredné automobilové značky, sa podarilo Základnej organizácii OZ KOVO Magna PT na čele s predsedom Slavomírom SALONČUKOM dohodnúť so zamestnávateľom na novej kolektívnej zmluve, trvajúcej 10 rokov (od 1. januára 2026 do 31. decembra 2035), a to pre takmer 1300 zamestnancov tejto spoločnosti. Prekvapilo im na to stačili 3 kolá kolektívneho vyjednávania.

Na podobe novej kolektívnej zmluvy sa uzniesli už v závere minulého roka, pričom k samotnému podpisu prišlo v januári 2026.

Ako potvrdil S.SALONČUK, predseda odborovej organizácie v podniku, v kolektívnej zmluve sa obaja sociálni partneri - okrem iného - dohodli na vyššom odstupnom nad rámec zákona pri dlhodobej strate zdravotnej spôsobilosti, na vyššom odstupnom pri skončení prevádzky, vyjednali viac dovolenkových dní pre zamestnancov na základe princípu „seniority“, zavádza sa nočný príplatok pre pracovníkov, nastupujúcich do zmeny už od 18.00 hod. a dohodli sa aj na navýšení sociálneho fondu či na povinnej účasti zástupcov odborov pri posudzovaní pracovného prostredia pracovnou zdravotnou službou.

● Podpis kolektívnej zmluvy - zľava riaditeľka Katarína Vaškovičová, vedľa finančný manažér Hans-Jürgen Christoph Herlemann (konatelia) a predseda odborov Slavomír Salončuk.

Následne sa zamerali na ďalšie spoločné rokovanie, týkajúce sa mzdového medziročného nárastu plátov zamestnancov, ktoré sa uskutočnilo v priebehu mesiaca február 2026.

Blížiu informáciu poskytol odborový predák Slavomír SALONČUK: „Už po štvrtýkrát za sebou sa nám osvedčilo dvojdňové rokovanie mimo závodu, kde máme čas venovať sa len kolektívnemu vyjednávaniu. Je to oveľa efektívnejší model, ako sa stretávať raz týždenne po hodine. Takto môžeme spoločne intenzívne rokovať 2 dni po 8 hodín a počas týchto dvoch dní sa porozprávame, „vybalíme na seba“ všetky argumenty a nikto nás neruší s pracovnými povinnosťami.“

Ako ďalej upresnil, vyjednávací tím za stranu zamestnancov pozostával zo zástupcov odborov v tomto zložení: P. VASZI, M. KUŠNIŘ, T. VALIK, E. VANKOVIC a S. SALONČUK.

Úvod stretnutia patrilo prezentácii zamestnávateľa o ekonomických výsledkoch spoločnosti, o výrobnom pláne na najbližšie obdobie i vývoji zamestnanosti v závode. Aktuálne sa v závode presadzuje robotizácia výroby a zamestnanci sú preškolení na obsluhu robotov a kobotov (kolaboratívny robot, spolupracujúci s ľuďmi a samostatne vykonávajúci namáhavú a opakujúcu sa prácu).

Následne zástupcovia odborov predstavili svoje požiadavky v kolektívnom vyjednávaní, zamerané najmä na mzdový rast a skvalitnenie pracovných podmienok.

Približuje predseda S.SALONČUK: „Tohtoročné vyjednávanie bolo mimoriadne náročné, no zároveň veľmi konkrétne. Obidve strany sa vzájomne počúvali a rešpektovali argumenty a protiangerými protistrany. Napokon došlo k dohode s tým, že medziročné zvýšenie miezd bude 4%, kde je potrebné pripočítať aj navýšenie benefitnej peňaženky a taktiež posun zamestnancov v leveloch 2x ročne. Vo finále je to nárast mzdových nákladov zamestnancov v priemere o 5,8%.

Kovákom z Magny PT srdečne blahoželáme.

S.SALONČUK, uprav.redakciou

Martinská Neografia v reštrukturalizácii

Jedna z najväčších a najkvalitnejších slovenských tlačiarň – Neografia v Martine – bojuje o prežitie. Podnik, patriaci Matici slovenskej, známy svojou 150-ročnou tradíciou a ťažiskovým exportom do západnej Európy, dlhodobo zápasi s hlbokými stratami, dlhmi voči štátu, platobnou neschopnosťou a zníženou dôverou bánk. Záchranu má priniesť tvrdý reštrukturalizačný ozdravný plán, ktorý zahŕňa koniec stratovej výroby, ale aj predaj majetku či možné prepúšťanie.

Okresný súd v Žiline povolil v polovici januára krachujúcej tlačiarňi reštrukturalizáciu. Tá rozhodne o tom, či jeden z najväčších zamestnávateľov v Turci prežije, alebo ho čaká definitívny koniec. Celkový dlh firmy sa vyšplhal na 6,2 milióna eur.

Podnik so súčasnými cca 230-imi zamestnancami prestal zvládať splácanie úverov aj záväzkov voči obchodným partnerom a po rokoch strát sa dostal do krízy, ktorú už nedokázal prekonať vlastnými silami. Správu podniku teraz prevzala spoločnosť Cube Recovery, pričom veritelia mali 30 dní na prihlásenie svojich pohľadávok.

Najskôr straty, potom dlhy

Firma, ktorá ešte v lete minulého roka zamestnávala približne 360 ľudí, bojuje s veľkými stratami, do ktorých sa dostala už v roku 2023, a to na úrovni 4 milióny eur. Predtým strata presiahla sumu 4,2 milióna eur. Tlačiarňská spoločnosť aktuálne dlhuje Sociálnej poisťovni na odvodoch 535-tisíc eur a 33-tisíc eur dlhuje aj martinskému úradu práce. Dvom zdravotným poisťovňám má zaplatiť 106-tisíc eur.

Vedenie verí, že podnik zachráni

Vedenie Matice slovenskej, ktorá je väčšinovým vlastníkom spoločnosti, verí, že sa ju podarí zachrániť. „Inak by sme reštrukturalizáciu nerobili. Manažment spoločnosti Neografia dlhodobo zvažoval podanie žiadosti o reštrukturalizáciu a tento krok konzultoval s expertmi na ekonomické aj právne dopady takéhoto rozhodnutia. O reštrukturalizáciu požiadal v záujme záchranu našej tla-

čiarne,“ uviedol tajomník Matice slovenskej pre informáciu a mediálnu oblasť, Ján SEMAN.

Podľa neho má firma pripravený ozdravný plán, ktorý počíta s výrazným znížením nákladov, organizačnými zmenami a predajom nevyužívaného majetku. Súčasťou plánu je aj možný vstup strategického investora. „Keďže je našou prioritou dlhodobá stabilita spoločnosti a zachovanie čo najväčšieho počtu pracovných miest, je dôležité, aby mala spoločnosť možnosť získať ekonomicky silného investora. Tento plán podporili aj banky a cieľom je finančná stabilizácia a zachovanie výroby,“ dodal J. SEMAN.

Ďalší osud tohto významného podniku je tak aktuálne v rukách veriteľov, ktorí rozhodnú či bude pokračovať v činnosti alebo bude nútený rozpredať svoj majetok. Vstup strategického investora by bol určite vítanejším riešením. Potvrdzuje to aj stanovisko Matice slovenskej: „Všetky kroky sú zamerané na zachovanie výroby, pracovných miest a know-how, aby si udržala významnú úlohu v regióne Turca.“ V martinskej Neografii pritom pôsobí aj kováčka odborová organizácia, informácie o budúcnosti závodu a zamestnancov v nej však majú tiež kusé.

Neografia patrí medzi najväčšie a najstaršie tlačiarne v regióne i na Slovensku a poskytuje komplexné polygrafické služby, vrátane väčšiny výroby kníh, ale aj tlačie časopisov, katalógov a reklamných tlačovín.

Po spoločnostiach Ecco a DS Smith Tupak Obaly, ktoré nie tak dávno v Turci ukončili svoju výrobu a prepustili spolu cca 800 ľudí, je Neografia tretím martinským podnikom, ktorému hrozí zánik.

Situáciu budeme aj naďalej monitorovať. af, TASR

BIZNIS ALEBO ZDRAVIE?

Európska odborová konfederácia (EOK) pri príležitosti Svetového dňa boja proti rakovine (4. februára) upozorňuje na alarmujúce dôsledky deregulácie chemickej legislatívy, ktorú pripravuje Európska komisia.

Plány uľahčiť používanie karcinogénnych, mutagénnych a reprodukčne toxických (CMR) látok v priemyselnej výrobe by podľa EOK znamenali vyššie riziko vzniku rakoviny pre milióny európskych zamestnancov! A netýkalo by sa to iba poľnohospodárov a robotníkov v továrňach, ale aj bežných obyvateľov a spotrebiteľov.

Európska odborová konfederácia tvrdí, že Európska komisia aktívne pracuje na balíku Omnibus, ktorý by znížil ochranné limity pre reprodukčne toxické – CMR – látky v kozmetických či poľnohospodárskych produktoch atď.

EOK preto vyzýva poslancov Európskeho parlamentu, aby „uprednostnili životy ľudí pred vyššími ziskami nadnárodných spoločností“ a nepodporili návrhy, ktoré by oslabili ochranu pracovníkov a obyvateľov EÚ.

Konkurencieschopnosť vs. zdravie

Tento krok prichádza napriek tomu, že samotná Európska komisia uznáva, že rakovina je hlavnou príčinou úmrtí zamestnancov v EÚ, pričom karcinogény prispievajú ku každoročne odhadovaným 100 - tisíc úmrtiam na rakovinu, súvisiacich s prácou. Agentúra EÚ pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA) zároveň varovala, že existujú „významné medzery v prevencii“ a že je nutné potrebné prijať ciele a na dôkazoch založené opatrenia na ochranu zdravia pracovníkov.

Tajomník EOK, Giulio ROMANI, ostro vystúpil proti aktuálnym krokom Komisie: „Tvrdenie Európskej komisie o pevnom záväzku bojovať proti rakovine je nehanebné, keď sa aktívne snaží oslabiť zákony, chrániace pracujúcich pred látkami, spôsobujúcimi rakovinu,“ a dodal: „V čase, keď Komisia sama hovorí, že 100 000 úmrtí ročne je spôsobených rakovinou v dôsledku práce, by ľudia očakávali, že práve naopak, posilní ich ochranu.“

G. ROMANI pripomenul, že európske zákony sa musia tvoriť vo verejnom záujme, nielen v záujme tých, „ktorí majú viac peňazí na konzultantov a lobistov v Bruseli“. Podľa neho chemický sektor potrebuje serióznu priemernú stratégiu s vyššími verejnými investíciami,

a nie nižšie bezpečnostné normy, ktoré ohrozujú životy jeho vlastnej pracovnej sily a obyvateľstva.

Na Slovensku vyššie riziko

Riziko vzniku rakoviny je v Slovenskej republike jedným z najvyšších v EÚ, čo zvyšuje závažnosť varovaní EOK aj pre slovenských zamestnancov. Podľa najnovších údajov z onkologického profilu Slovenska patrí miera úmrtnosti na rakovinu v našej krajine stále k najvyšším v Európe – je to približne 268–279 úmrtí na 100 000 obyvateľov, čo je zhruba o 15–20 % viac ako európsky priemer.

Slovensko tak patrí ku krajinám s jednou z najvyšších mier úmrtnosti na rakovinu prsníka, krčka maternice či hrubého čreva, a významné regionálne rozdiely ukazujú aj vážne nerovnosti v prístupe k prevencii, diagnostike a liečbe onkologických ochorení.

Podľa EÚ rakovina zostáva jednou z hlavných príčin predčasných úmrtí (pred 75. rokom) a pravdepodobnosť úmrtia na onkologické ochorenie je na Slovensku vyššia než v mnohých iných členských štátoch i krajinách OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj - združuje 38 krajín).

Návrhy Európskej komisie pri deregulácii CMR látok by spôsobili zhoršenie situácie v celej Európe, ale vzhľadom na aktuálnu zdravotnú situáciu a podiel priemyselne používaných chemikálií, jeden z najvyšších prepádov v rámci EÚ by zaznamenalo práve Slovensko. Išlo by o skutočný pokles kvality života a ešte vyššiu mieru predčasných úmrtí, ako je tomu dnes.

Ako zdôrazňuje Európska odborová konfederácia, bez silnej ochrany zdravia pracovníkov a obyvateľov EÚ nebude žiadna skutočná konkurencieschopnosť, ani sociálna spravodlivosť – a v kontexte Slovenska, kde je rakovina jedným z najväčších zdravotných problémov obyvateľstva, je takéto riziko ešte závažnejšie.

kozsr, uprav.redakciou

POOHLIADNUTIE ZA PROTESTOM V OSTRAVE

Vo štvrtok, 5. februára, sa v českej Ostrave - časti Dolní Vítkovice stretlo zhruba tisíc protestujúcich odborárov z Čiech, Slovenska, Poľska, Maďarska a Nemecka, aby upozornili na prepádajúcu sa konkurencieschopnosť a postupný zánik európskeho priemyslu i pracovných miest v ňom.

Protest v tento deň (presne pred rokom sa s rovnakým cieľom aj za účasti OZ KOVO protestovalo v Bruseli) zorganizovala európska federácia IndustriAll Europe na viacerých miestach, vrátane Bruselu. Ten ostravský však bolo výrazne vidieť i počuť, a to nielen vďaka aktivite zúčastnených, ktorí písalí, bubnovali, búchali či skandovali, ale aj vďaka pestrej účasti vystupujúcich.

V Ostrave sa okrem domácich zástupcov z odborových zväzov OS KOVO, ECHO a TOK prezentovali aj predstavitelia z výrobných odborových zväzov z Maďarska (VASAS), Poľska (Federacja Związków Zawodowych Metalowców i Hutników w Polsce), Nemecka (IG Metall) a Slovensko reprezentovali predstavitelia ECHO z úctyhodných, vyše dvesto kovákov z nášho najväčšieho a najvplyvnejšieho odborového zväzu – OZ KOVO. Spomeňme, že medzi prítomnými nechýbali odborári z U.S. Steel Košice, Tatravažonky Poprad, z Beko Europe Poprad, Železiarni Podbrezová, z Volkswagen Slovakia, automobilky KIA, z PPS Detva, Continentalu Zvolen, Brother Krupina, ZKW Krušovce či Stellantis v Trnave. **Všetkým za to patrí úprimné poďakovanie.**

Výzva pre Brusel: Zastavte úpadok európskeho priemyslu!

Cieľom stretnutia bolo upozorniť na súčasný negatívny vývoj v priemyselných odvetviach a návrh konkrétnych opatrení na podporu európskeho – i slovenského priemyslu, ochranu výroby a zachovanie stabilných, kvalitných a dôstojných pracovných miest.

Priemysel dnes čelí vážnym výzvam – rastúcim nákladom, klimatickým výzvam, drahým energiami a lacnému dovozu z mimoeurópskych krajín, ale i netransparentnému obchodovaniu s emisijnými povolenkami a prísnyimi emisijnými limitmi, neistote a presúvaní výroby mimo Európu, čo sa podpisuje pod zatváranie fabrik a stratu pracovných miest. O to dôležitejšie je, aby sa zainteresovaní spojili a dali jasne najavo, že ľudia nesmú niesť dôsledky zlyhania priemyselnej a hospodárskej politiky EÚ. Plánovaná demonštrácia tak bola manifestáciou požiadaviek odborov a signálom pre európskych, ale aj národných politikov, že zamestnanci v celej Európe žiadajú urýchlené kroky na zvrátenie tohto negatívneho vývoja.

Na pôdiu okrem zástupcov odborov vystúpili aj vysočí predstavitelia českej vlády, vrátane českého pre-

miéra Andreja BABIŠA či ministra práce Aleša JUCHELKU, nechýbali zástupcovia českých zamestnávateľských zväzov, ale aj slovenský europoslanec Branislav ONDRUŠ, ktorý sa tejto problematike dlhodobo venuje.

Predsedníčka OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, ktorá sa ako jediná žena a odborová líderka prihovarila prítomným z tribúny, sa v tomto kontexte vyjadrila: „Situácia v slovenskom priemysle je kritická. Koniec výroby v Slovačku, presun výroby z OFZ na Orave, problémy Kovohút Krompachy, ale aj tlak vysokých cien energií na Železiarne Podbrezová či U.S. Steel Košice a tiež pokles výroby v automobilkách ukazujú, že bez rýchlych a systémových opatrení prichádzame o pracovné miesta, aj o strategický priemysel. Geopolitická nestabilita prítom ďalej rozbiť celý dodávateľsko-odberateľský reťazec. Milióny pracovných miest v priemysle a ďalšie milióny v súvisiacich odvetviach dávajú živobytie a prácu miliónom európskych rodín, a tie si len vďaka tomu môžu plánovať svoju budúcnosť. Naša účasť na tomto podujatí je preto nielen dôležitým prejavom solidarity a spolupatričnosti, ale aj odhodlania brániť budúcnosť priemyslu a pracovných miest v Európe!“

Roman ĐURČO, predseda českého OS KOVO a jeden z hlavných organizátorov, na tribúne zdôraznil: „Chceme Európe i národným vládam ukázať, že my – odborári – sa vieme spojiť pre konkrétny cieľ. **Pevne verím, že to bude mať dopad aj na jednotlivé vlády, aby požiadavky, ktoré nás trápia a ktoré sa týkajú priemyslu, preniesli potom aj na európsku pôdu.** Rovnako aj ceny emisijných povoleniek EÚ ETS 1- oproti cenám vo svete sú ceny za ne v Európe obrovské. Čo sa týka EÚ ETS 2 a cien energií - máme obavy, že náš priemysel príde o podstatnú časť svojich zamestnancov, ak bude európska politika stále taká tvrdá. Požadujeme aj revíziu emisijných limitov do rokov 2040 a 2050 – nech si Európa nestriela do vlastnej nohy,“ odkázal Bruselu.

O význame celej akcie svedčí rýchla reakcia výkonného podpredsedu Európskej komisie, Stéphane SÉJOURNÉHO, ktorý sa zaviazal implementovať šesť požiadaviek IndustriAll Europe na záchranu európskeho priemyslu do európskej priemyselnej politiky (písali sme o nich v januárových Prioritách na <https://www.ozkovo.sk/clanky/priority-januar-2026/>). Vyjadril sa: „Navrhujeme, aby sa vždy, keď sa európske verejné prostriedky použijú v našich strategických odvetviach, prispievali prímárne na európsku výrobu a kvalitné pracovné miesta. Táto zásada bude zahrnutá do revízie pravidiel pre zadávanie verejných zákaziek. A bude definovaná aj v odvetvových iniciatívach, okrem iného aj v zákone o priemyselnej akcelerácii. Rovnako budeme podmieňovať priame zahraničné investície do strategických odvetví tak, aby vytvárali pridanú hodnotu v Európe – pokiaľ ide o transfer technológií – samozrejme, aj pre kvalitné pracovné miesta v Európe.“

Text a foto A.FÁKOVÁ, OS KOVO

ZAMESTNANCI VEREJNEJ A ŠTÁTNEJ SLUŽBY BEZ ODVETVOVÝCH ZMLÚV

Aj napriek koncoročným snahám a intenzívnejším stretnutiam zástupcov Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR, samosprávy a vlády SR sa nepodarilo nájsť spoločnú dohodu a podpísať vyššie kolektívne zmluvy pre zamestnancov verejnej a štátnej správy, ktoré by im od 1.1.2026 garantovali zvýšenie miezd. Výnimku tvoria zamestnanci školstva, ktorým je na základe dohodnutého Memoranda od januára tohto roka zabezpečené 7 %-né zvýšenie plátov.

Nulová valorizácia plátov ostatných zamestnancov je tak podľa KOZ SR porušením dohody z kolektívneho vyjednávania na roky 2025 – 2026, keďže odsúhlasená jednorazová odmena 800 eur v roku 2025 bola akceptovaná výlučne s podmienkou 5 %-ej valorizácie miezd od roku 2026. Konfederácia odborových zväzov pritom ešte v októbri 2025 predložila návrhy kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa (KZVS) na rok 2026 s požiadavkou na 5 %-nú valorizáciu tarifných plátov - s účinnosťou od 1. 1. 2026. Vláda však v dôsledku konsolidáčných opatrení tento návrh odmietla.

Aj v dôsledku tohto rozhodnutia preto KOZ SR odporučila svojim členom a jednotlivým odborovým zväzom, aby si doterajšie benefity z kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa vyjednali priamo so zamestnávateľom v podnikových kolektívnych zmluvách.

Zároveň vyjadrili svoje rozčarovanie, keďže **takýto postoj vlády vnímajú ako popretie vlastných sľubov a snahu konsolidovať verejné financie na úkor zamestnancov štátu a samospráv.** Tí pritom už v uplynulom období znášali dôsledky rozpočtových rozhodnutí. Kolektívne zmluvy vyššieho stupňa pre rok 2025 totiž nadobudli účinnosť až od júla 2025, čo podľa KOZ SR pripravilo zamestnancov o časť dohodnutých benefitov a vážne naštrbilo dôveru v sociálny dialóg.

„Ak sa prijaté dohody nedodržiavajú, kolektívne vyjednávania stráca svoj zmysel a význam,“ uzatvára vedenie KOZ SR.

AF

priority

mesačník OZ KOVO

Vydáva: Odborový zväz KOVO
Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica.
Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk
Redakčná rada: Mgr. Bc. Pavel KÚŠ, predseda,
členovia: Robert MOLNÁR,
JUDr. Martin VAVRO, Ing. Ján ŠLAUKA,
Ing. Michal KUKOLÍK, Ing. Stanislav KNUT
Šéfredaktorka: Mgr. Aneta FÁKOVÁ
Grafická úprava: Tomáš BLUCHA – BAWA
ISSN: 2730-0943

Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia.
Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk.

Okienko BOZP

Tichá hrozba: **Psychické násilie na pracovisku**

Neželané praktiky na pracovisku, ako mobbing (šikana zo strany kolegov), bossing (šikana zo strany nadriadeného), obťažovanie, diskriminácia či iné formy psychického násilia predstavujú vážny spoločenský aj pracovnoprávny problém. Nejde o ojedinelé konflikty medzi jednotlivcami, ale o systematické a opakované správanie, ktoré narúša dôstojnosť človeka, ohrozuje jeho zdravie a negatívne vplyva na pracovné prostredie ako celok.

Téma je aktuálna nielen z pohľadu ochrany zamestnanca, ale aj z pohľadu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP), ekonomiky podniku a kvality pracovných vzťahov.

Psychické násilie ako realita pracovného života

Súčasná ekonomická situácia, tlak na výkon, nieistota zamestnania a rastúce nároky na zamestnancov vytvárajú prostredie, v ktorom sa zvyšuje riziko konfliktov a agresívneho správania. Ak konflikty pretrvávajú dlhodobo a nie sú riešené, môžu prerásť do systematického psychického násilia.

Skúsenosti z praxe a aj európske prieskumy ukazujú, že **významná časť zamestnancov sa stretla so zastráňovaním, slovnými útokmi alebo inou formou ponižovania**. Časť zamestnancov sa stáva obeť, ďalší sú svedkami, no často nezasiahnu. Postupne tak môže dochádzať k normalizácii agresívnych prejavov, ktoré sa začínajú považovať za „bežnú súčasť práce“.

Psychické násilie má pritom preukázateľné dôsledky: **zvyšuje výskyt úzkosti, depresívnych stavov, psychosomatických ochorení, vedie k syndrómu vyhorenia, znižuje pracovnú výkonnosť a zvyšuje absenciu**. Organizácie následne čelia vyššej fluktuácii, strate reputácie aj ekonomickým stratám.

Formy neželaných praktík na pracovisku:

- **Mobbing** predstavuje dlhodobé a systematické psychické týranie zo strany kolegov alebo skupiny kolegov. Cieľom je obeť izolovať, zdiskreditovať alebo prinútiť k odchodu z pracoviska.
- **Bossing** je forma šikanovania zo strany nadriadeného voči podriadenému. Môže sa prejavovať neprímeranou kritikou, znižovaním dôstojnosti, zadávaním nesplniteľných úloh či vyvíjaním psychického nátlaku.
- **Staffing** je opačný jav, t. j. nátlak alebo šikanovanie vedúceho zamestnanca zo strany podriadených.
- **Defaming a shaming** znamenajú poškodzovanie dobrého mena, ohováranie a zosmiešňovanie, často aj prostredníctvom médií či sociálnych sietí.
- **Stalking** zahŕňa systematické prenasledovanie a vyvolávanie strachu, a to aj mimo pracoviska. Hoci je menej častý, môže mať rovnako vážne dôsledky.
- **Kyberšikanovanie** využíva informačno-komunikačné technológie – e-mail, sociálne siete či interné platformy – na opakované a zámerné ubližovanie.
- **Sexuálne obťažovanie** ako neželané verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy, narúšajúce dôstojnosť osoby a vytvárajúce zastráňujúce alebo ponižujúce prostredie.

Spoločným znakom týchto javov je opakovanosť, nerovnováha moci a negatívny dopad na psychické a fyzické zdravie obeť.

BOZP a psychosociálne riziká

Hoci slovenská legislatíva explicitne nepoužíva pojmy mobbing či bossing, ochranu poskytujú všeobecné ustanovenia pracovnoprávnych predpisov a právnej úpravy v oblasti BOZP. Ochrana zamestnancov pred psychickou pracovnou záťažou pri práci ustanovuje: **Zákon č. 355/2007 Z. z. (§ 38) a v súlade s Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 542/2007 Z. z.:**

Zamestnávateľ je v oblasti ochrany zdravia pred psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci povinný:

- a. zabezpečiť **posúdenie psychickej pracovnej záťaže** zamestnancov,
- b. zabezpečiť **technické, organizačné a iné opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru zvýšenú psychickú pracovnú záťaž zamestnanca,**

Kritériá pre kategorizáciu prác z hľadiska zdravotného rizika pri vystavení psychickej pracovnej záťaži sú upravené v Prílohe č. 1, bod P Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z.

Vyhláška MZ SR č. 542/2007 Z. z. ustanovuje:

- f. postup pri hodnotení psychickej pracovnej záťaže,
- g. kritériá zvýšenej psychickej pracovnej záťaže,

- h. opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru zvýšenú psychickú pracovnú záťaž,
- i. postup pri hodnotení senzorickej záťaže pri práci,
- j. opatrenia, ktoré vylúčia alebo znížia na najnižšiu možnú a dosiahnuteľnú mieru zvýšenú senzorickú záťaž pri práci.

Postup pri hodnotení psychickej pracovnej záťaže (§ 5)

Hodnotenie psychickej pracovnej záťaže zabezpečuje zamestnávateľ prostredníctvom:

- lekára pracovnej zdravotnej služby so špecializáciou v odbore pracovné lekárstvo alebo klinické pracovné lekárstvo a klinická toxikológia, alebo preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia, alebo služby zdravia pri práci,
- iného zdravotníckeho pracovníka v tíme pracovnej zdravotnej služby, ktorým je psychológ s praxou najmenej tri roky v odbore pracovná a organizačná psychológia alebo preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia, alebo klinické pracovné lekárstvo a toxikológia.

Psychická pracovná záťaž sa hodnotí nepriamo prostredníctvom charakteristík práce a pracovného prostredia z hľadiska psychickej pracovnej záťaže a charakteristík subjektívnej odozvy zamestnanca na psychickú pracovnú záťaž.

Na ochranu zdravia zamestnancov je stanovený súbor metód na hodnotenie psychickej pracovnej záťaže podľa charakteristík práce a pracovného prostredia, uvedený v prílohe č. 5 k vyhláške č. 542/2007 Z. z.

Problematika neželaných praktík tak patrí medzi psychosociálne riziká, ktoré majú byť súčasťou systému riadenia BOZP, hodnotenia rizík a preventívnych opatrení.

Pracovnoprávny a antidiskriminačný rámec ochrany

Ochrana zamestnancov je zakotvená aj v pracovnoprávnej a antidiskriminačnej legislatíve.

Podľa **§ 13 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce je zamestnávateľ povinný dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania a zabezpečiť, aby výkon práv a povinností v pracovnoprávnych vzťahoch bol v súlade s dobrými mravmi**. Zákon zakazuje diskrimináciu a zneužívanie práva na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu.

Dôležitý ochranný mechanizmus predstavuje aj **zákon č. 365/2004 Z. z. Antidiskriminačný zákon**, ktorý ustanovuje zásadu rovnakého zaobchádzania a zakazuje diskrimináciu z viacerých zákonom chránených dôvodov. Upravuje aj právne prostriedky ochrany, vrátane možnosti domáhať sa upustenia od diskriminačného konania, odstránenia jeho následkov a primeraného zadosťučinenia.

Neželané praktiky tak môžu predstavovať nielen psychosociálne riziko, ale aj porušenie pracovnoprávnych a antidiskriminačných predpisov.

Prevenčia ako strategická investícia

Prevenčia je najefektívnejším nástrojom eliminácie neželaných javov. Možno ju rozdeliť na tri úrovne:

- **Primárna prevenčia** zahŕňa budovanie etickej kultúry, prijatie interných smerníc, nulovú toleranciu voči šikane a pravidelné vzdelávanie.
- **Sekundárna prevenčia** spočíva vo včasnej intervencii, mediácii konfliktov a podpore obeť.
- **Terciárna prevenčia** sa zameriava na zmiernenie následkov prostredníctvom odborného poradenstva, organizačných opatrení a nápravných programov.

V rámci **právnych prostriedkov ochrany** pred mobbingom a bossingom a pred ďalšími neželanými praktikami na pracovisku možno z pohľadu poškodenej osoby (zamestnanca) využiť najmä nasledovné možnosti:

- podanie sťažnosti zamestnávateľovi,
- podanie žaloby na súd,
- podanie oznámenia o priestupku,
- podanie trestného oznámenia.

Na to, aby bol konkrétny prostriedok ochrany pred neželanými praktikami efektívny, je potrebné zohľadniť najmä konkrétne okolnosti každého prípadu. Ak sa totiž dá situácia napraviť napríklad podaním sťažnosti zamestnávateľovi, nie je nevyhnutné využívať zasahovanie orgánov verejnej moci. Naopak, ak situáciu nedokáže zamestnávateľ efektívne napraviť, netreba váhať s podaním žaloby a príp. iného právneho prostriedku ochrany práv.

Investícia do prevencie je ekonomicky opodstatnená – znižuje absenciu, fluktuáciu, aj reputačné riziká.

POZOR! OZ KOVO NA TÚTO TÉMU PRIPRAVUJE KONFERENCIU!

V kontexte rastúceho významu psychosociálnych rizík pripravuje Odborový zväz KOVO už 3. ročník **KONFERENCIE BOZP, ktorá sa uskutoční 1. APRÍLA 2026 v Hoteli SOREA MÁJ v Liptovskom Jáne**.

Hlavnou témou podujatia bude: **„Bossing, mobbing a monitorovanie pracoviska.“**

Na konferencii vystúpi: **predsedníčka Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, generálna riaditeľka a riaditeľka odboru pracovnoprávnych vzťahov Národného inšpektorátu práce, zástupca Slovenského národného strediska pre ľudské práva a pracovná psychológia** z aplikáciej praxe.

Odborný program otvorí príspevok zástupcu Úradu na ochranu osobných údajov SR, ktorý sa zameria na zákonné podmienky monitorovania zamestnancov, zásadu primeranosti, legitímny účel spracúvania osobných údajov a povinnosť transparentného informovania zamestnancov v pracovnoprávnych vzťahoch.

Zástupca Národného inšpektorátu práce predstaví poznatky z kontrolnej a dohľadovej činnosti, identifikované porušenia pracovnoprávnych predpisov, ako aj praktické odporúčania v oblasti prevencie neželaných praktík na pracovisku.

Ľudsko-právny rozmer problematiky priblíži odborník zo Slovenského národného strediska pre ľudské práva, ktorý poukáže na ochranu dôstojnosti zamestnanca, zásadu rovnakého zaobchádzania a dostupné mechanizmy právnej ochrany.

Pracovná psychológia sa bude venovať dopadom dlhodobej psychickej záťaže, šikanovania a toxického pracovného prostredia na jednotlivca, pracovné kolektívy a celkovú výkonnosť organizácie, vrátane preventívnych a intervenčných nástrojov.

Program uzavrie panelová diskusia, ktorá umožní otvorený odborný dialóg medzi prednášajúcimi a účastníkmi konferencie. Cieľom je hľadať praktické riešenia a podporiť výmenu skúseností z praxe a formulovať odporúčania pre efektívne riadenie psychosociálnych rizík v systéme BOZP.

Záver

Neželané praktiky na pracovisku predstavujú komplexný problém s psychologickými, právnymi aj ekonomickými dôsledkami. Ich podceňovanie môže viesť k dlhodobým stratám, nielen na úrovni jednotlivca, ale aj celej organizácie.

Systematická prevencia, vzdelávanie, odborná diskusia a spolupráca medzi inštitúciami sú nevyhnutné pre vytváranie bezpečného a dôstojného pracovného prostredia. **Konferencia BOZP OZ KOVO** v roku 2026 má ambíciu byť platformou, ktorá prispieje k posilneniu odbornej debaty a k formulovaniu konkrétnych, aplikovateľných riešení v oblasti ochrany zdravia a dôstojnosti zamestnanca.

Autorka: Ing. Mária ŠPIRIAKOVÁ, vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO

Zdroj: KORDOŠOVÁ, M. (2024). Neželané praktiky na pracovisku. Bulletin IVPR, august 2024, Inštitút pre výskum práce a rodiny, a z platnej právnej úpravy Slovenskej republiky.

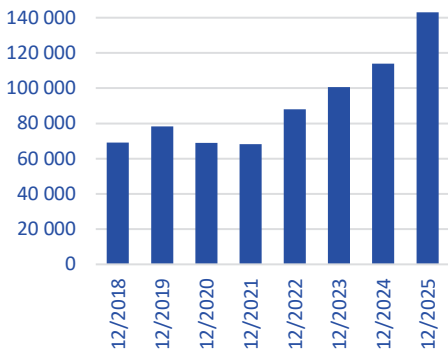
Ekonomika

Cudzinci v práci, inflácia v peňaženke

Zamestnávanie cudzincov v SR

V decembri 2025 pracovalo na Slovensku - podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny - celkovo **143 033 zahraničných pracovníkov, čo predstavuje medziročný nárast takmer o 26 percent a potvrdzuje prehlbujúci sa nedostatok pracovnej sily na slovenskom trhu práce.**

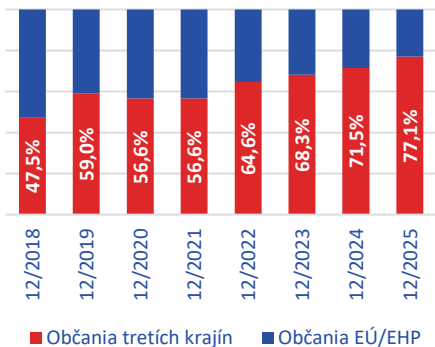
Zahraniční pracovníci spolu

Rast počtu pracujúcich cudzincov súvisí s nepriaznivým demografickým vývojom, starnutím obyvateľstva a pokračujúcim odchodom časti slovenskej pracovnej sily do zahraničia. Zahraniční pracovníci sú pre slovenský pracovný trh dôležití, pretože dopĺňajú chýbajúcu pracovnú silu a pomáhajú udržať výrobu a poskytovanie služieb. Z pohľadu odborov je zároveň kľúčové, aby **tento trend nebol spojený so znižovaním mzdových štandardov, ani so zhoršovaním pracovných podmienok a aby mali všetci pracujúci na Slovensku rovnaké práva a dôstojné ohodnotenie práce**, na čo dlhodobo upozorňuje aj Konfederácia odborových zväzov SR.

Celkový nárast počtu zahraničných pracovníkov sa zároveň premieta aj do meniacej sa štruktúry pracovnej migrácie na Slovensku. **V posledných rokoch sa čoraz výraznejšie zvyšuje podiel občanov tretích krajín, zatiaľ čo význam pracovníkov z krajín EÚ a EHP sa v relatívnom vyjadrení znižuje.** Kým ešte pred niekoľkými rokmi bol podiel oboch skupín vyrovnannejší, **v decembri 2025 už občania tre-tích krajín tvorili viac než tri štvrtiny všetkých zahraničných pracovníkov na Slovensku.** Tento vývoj potvrdzuje, že slovenský trh práce sa pri riešení nedostatku pracovnej sily čoraz viac opiera o pracovníkov, prichádzajúcich z krajín mimo Európskej únie.

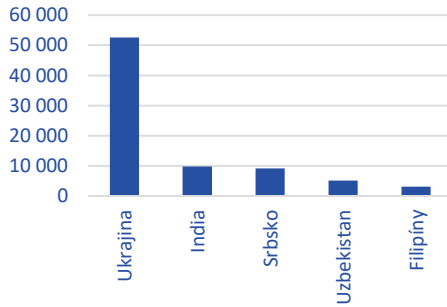
Zahraniční pracovníci spolu

Pri podrobnejšom pohľade na **občanov tretích krajín** je zrejmé, že ich zamestnávanie je výrazne koncentrované do obmedzeného počtu krajín. Najpočetnejšiu skupinu

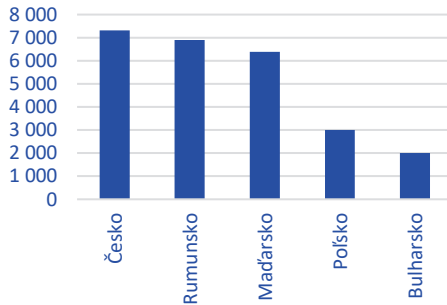
dlhodobo tvoria pracovníci z Ukrajiny (48 %), ktorí s výrazným odstupom prevyšujú ostatné národnosti. Nasledujú pracovníci z Indie, Srbska, Uzbekistanu a Filipín. Týchto päť krajín spolu predstavuje viac ako 70 percent všetkých zahraničných pracovníkov z tretích krajín.

Občania tretích krajín december 2025

Podobná koncentrácia je viditeľná aj pri pracovníkoch z krajín EÚ a EHP, hoci ide o menšiu časť zahraničnej pracovnej sily. Najviac zamestnancov pochádza z Česka, Rumunska, Maďarska, Poľska a Bulharska. Týchto päť krajín sa spolu podieľa na celkovej počte pracovníkov z EÚ a EHP takmer 80 percentami.

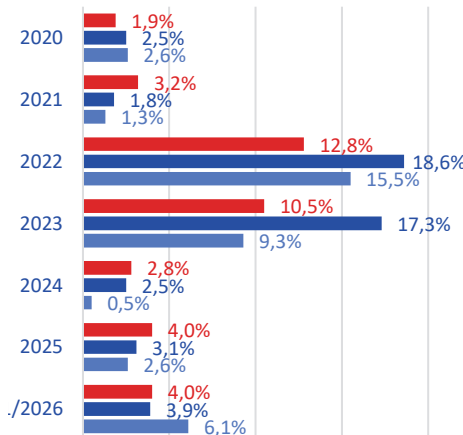
Občania EÚ/EHP december 2025

Inflácia v SR

Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky (ŠÚ SR) dosiahla **inflácia (CPI) v januári tohto roka 4,0 %.**

CPI SR

■ Spotrebitelské ceny úhrnom
 ■ Potraviny a nealkoholické nápoje
 ■ Bývanie, voda, elektrina, plyn a ostatné palivá

Najvýraznejší vplyv na medziročný nárast inflácie malo **zdraženie v odbore bývanie a energie o 6,1 %**, ktoré predstavuje najväčšiu časť výdavkov slovenských domácností, približne 22 %. V dôsledku regulačných opatrení medziročne vzrástli ceny všetkých energií, spojených s bývaním. **Ceny tepelnej energie stúpli o takmer 27 %, cena plynu sa zvýšila o 6,7 % a elektriny o 4,9 %.** Rástli aj náklady na imputované a reálne nájomné či údržbu bývania. Ceny služieb, súvisiacich s bývaním, ako vodné a stočné, boli vyššie o takmer 13 % v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka.

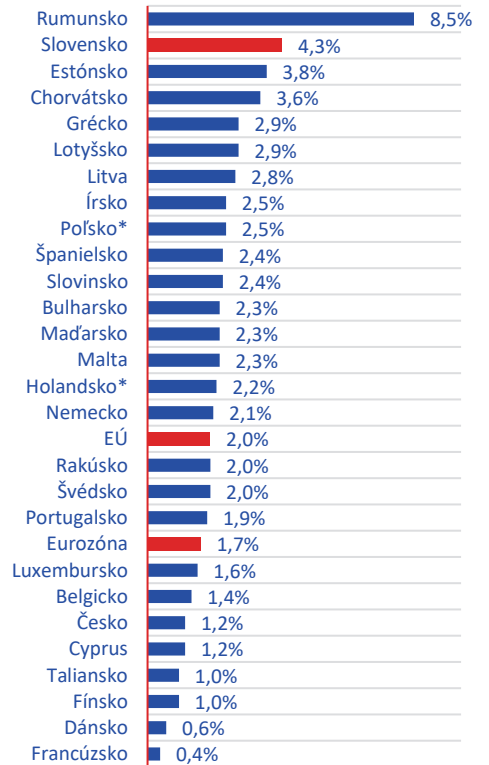
Negatívny vplyv na celkovú infláciu zaznamenali aj ceny v odbore **potravín a nealko nápojov, ktoré boli medziročne vyššie o 3,9 %.** Potraviny boli drahšie o 3 %, pričom najvýraznejší nárast, presahujúci 4 %, bol pri obilninách a ich výrobkoch, mlieku s vajcami a ovocím s orechmi. Ceny nealkoholických nápojov medziročne vzrástli o 13,7 %, pričom najvýraznejší nárast bol pri káve, takmer 26 %.

Podľa februárovej makroekonomickej prognózy **Inštitútu finančnej politiky sa očakáva, že inflácia v roku 2026 mierne spomalí na úroveň 3,8 %.** Na jej pokles bude vplyvať najmä odznenie efektu zvýšenej DPH z roku 2025. Naopak, hnacím motorom inflácie bude zrušenie plošnej energopomoci a návrat cien energií na trhové úrovne pre časť domácností.

Inflácia v EÚ

Podľa údajov Štatistického úradu Európskej únie (Eurostat) dosiahla **harmonizovaná inflácia na Slovensku úroveň 4,3 %, čo predstavuje druhý najrýchlejší medziročný nárast cien v EÚ na začiatku roka 2026.**

HICP EÚ január 2026

*Predbežné údaje

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Štatistický úrad SR, Eurostat, IFP
 Pripravila Ing. Ivona NOVÁKOVÁ, Úsek ekonomiky a KV

Povinné bezhotovostné platby sa posúvajú na máj

Vo februári tohto roka o tom rozhodli poslanci Národnej rady SR v rámci schválenej novely zákona o bankách, ktorou novelizovali aj viaceré ďalších zákonov. Právnu normu 17. februára podpísal aj prezident Peter PELLEGRINI.

Povinnosť umožniť zákazníkom bezhotovostnú platbu v sume nad jedno euro sa tak posunie z 1. marca na 1. mája tohto roka.

Zmena termínu má podľa hovorca Finančnej správy, Daniela KOVÁČA, reagovať na potrebu poskytnúť predávajúcim dostatočný čas na technickú prípravu. „Týka sa to najmä menších prevádzok, živnostníkov a remeselníkov, ktorí doteraz systémy evidencie tržieb nevyužívali a potrebujú viac času na implementáciu softvéru pre QR platby alebo obstaranie platobných terminálov. Úprava termínu tiež umožní lepšie zosúladiť zavádzanie novej povinnosti s obdobím plnenia ďalších významných daňových povinností v jarných mesiacoch,“ priblížil hovorca.

Prostredníctvom prijatej novely zákona o bankách novelizovali poslanci aj zákon o platobných službách. Na základe tejto zmeny poskytovateľ platobných služieb (banka) nebude môcť do konca roka 2027 požadovať

poplatok za notifikácie k vykonaným bezhotovostným platbám, pokiaľ na tento účel využíva technické riešenie Finančného riaditeľstva SR. „Finančná správa je na QR platby pripravená, do mája by však mali stihnúť svoje softvéry na QR platby spustiť ďalšie dve veľké banky. Posun účinnosti zákona poskytne tiež predávajúcim viac času pripraviť sa na nové možnosti prijímania bezhotovostných platieb. Zohľadňuje aj obdobie podávania daňových priznaní, takže nové pravidlá sa budú zavádzať v čase, ktorý umožňuje ich bezproblémové zavedenie,“ zhodnotil prezident Finančnej správy, Jozef KISS.

Finančná správa podľa hovorca intenzívne spolupracuje s podnikateľským sektorom na zabezpečení dostupnosti viacerých možností bezhotovostných riešení. Jedným z nich sú aj QR platby, ktoré predstavujú jednoduchý

a technologicky nenáročný spôsob bezhotovostnej úhrady. Ide o súčasť modernizácie služieb, realizovanej v spolupráci s Ministerstvom financií SR.

Pripomenul, že QR platby budú dostupné aj prostredníctvom virtuálnej registračnej pokladnice, čo rozšíri možnosti prijímania bezhotovostných úhrad, najmä pre menšie prevádzky. Kupujúci realizuje platbu naskenovaním QR kódu, ktorý obsahuje všetky potrebné údaje na vykonanie platby.

„K termínu účinnosti by mali byť štyri banky, VÚB banka, Tatra banka, ČSOB a Slovenská sporiteľňa, pripravené poskytovať notifikácie o prijatí bezhotovostnej úhrady do pokladnice eKasa, ktoré umožňujú predávajúcim okamžite overiť zaplatenie QR platby kupujúcim. Tieto banky spolu pokrývajú väčšinu bankového trhu na Slovensku - približne 80 %. Notifikátor okamžitých platieb poskytuje finančná správa bezplatne,“ doplnil hovorca.

Zavedenie bezhotovostných platieb má rozšíriť možnosti úhrady pre kupujúcich, pričom hotovosť zostáva aj naďalej plnohodnotným spôsobom platby. Keďže zákon neurčuje konkrétny spôsob bezhotovostnej platby, predávajúci si môžu vybrať riešenie, ktoré im najviac vyhovuje.

redakcia

Krížovky s úsmevom

Kamarát sa pýta kamaráta - podnikateľa: - Dalibor, je to pravda, že si vydal svoju dcéru za svojho účtovníka? - Áno. - Ale, veď ešte nedávno si mi hovoril, že nemáš k nemu dôveru! - Nemám, ale povedal som si, že ak ma okráda, ... (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)				poukážka	upozorňujúca poznámka	existoval	opísanie	3. časť tajničky	uzavretá časť kľáštora
			bozk (bás.)						
			oddielil niečo zapnuté krík						
	skratka pre a podobne	vo, po česky	pozreli sa (hovor.) sypkovina						
	príslušníčka kočovného kmeňa					Slov. tech. univerzita zástanca etatizmu			
2. časť tajničky							zn. ampér-závitú odela, obliekla		
Pomôcky: arkier, anol, han	ohlášal	plyn (slang.)	1. časť tajničky			topia sa (kníž.) Vojtech (dom.)			
Oto (dom.)					badurkaj, podpichuj (expr.) tam				
poľný hostinec v Turecku					šnúra na luku rozdrvená na prach				
skratka pre letec-ké krídlo			výtvarný umelec umyl sa						jemná plst' na klobúky
aromatická zľúčenina					príhovor sa niekomu otázkou začal				
semeno (bot.)					tadiaľ Laura (dom.)				
obchytala							EČV Ilavy Mária (dom.)		
tlakom umiestňuje						šúchajú (kníž.) skratka klavíra			
zvýšený tón a					krytý výklenok na budove				
Leokádia (dom.)					citoslovce vyjadrujúce radosť			!	Pomôcky: veľúr, klauzúra, angín

Zasmejme sa

Rozprávajú sa dve babky:
„Počuj, Marka, ty máš kde schované peniaze?“
„V spomienkach...“

Rozprávajú sa rodičia:
„Jano, dnes príde ten chalan, s ktorým chodí naša dcéra, popýtať o jej ruku. Nie že mu padneš okolo krku, začneš ho bozkávať a volať: Vitaj, náš spasiteľ!“

Vývoj vo vzťahu:
Na začiatku sa tomu hovorí „milé zlozvyky“.
Na konci „príčina fyzického napadnutia“ alebo „motív vraždy.“

Pýta sa syn svojho otca: „Oci, ja som adoptovaný?“
„Nie. Ja som ťa aj ponúkal, ale nik ťa nechcel.“

Od času, kedy som pribrala, si už nedávam ruku v bok, pretože by som vyzerala, ako hrnček.

V dnešnej dobe sú telefóny také drahé, že keď s ním spadnete a počujete puknutie, dúfate že je to kosť.

Materská radosť začína vtedy, keď deti konečne zaľahnú do postele.

Osemdesiat percent mozgu človeka tvorí kvapalina. U niektorých brzdová...
U niektorých brzdová...

Keď sa na teba vyšpiní holub, ďakuj Bohu, že nedal krídla aj krave...

Choroba šialených kráv, vtáčia chrípka, opičie kiahne...
Ľudia, sme na najlepšej ceste skončiť u veterinára!

